

Ветеринарного інституту 17. Щоправда, окремо Коллард пише ще про участь двох студенток університету, одна з яких була сестрою студента-технолога Лева Мацієвича . До речі, достатньо докладно описується історія навернення одного із засновників РУП Лева Мацієвича до українського активізму. Згадує автор спогадів і харківських професорів-українофілів, зокрема Миколу Дмитровича Пильчикова, разом з тим позначаючи, що вони на той час тримались осторонь студентства і виявляли обережність у суспільно-політичних питаннях.

Знаковим персонажем а історії української культури є випускник ХТІ Гнат Хоткевич. Коллард пише, що він не входив до складу громади (через це громадівці відносили його до так званих «диких»), але радо приймав участь у її святкових заходах. Взагалі, чимало уваги Коллард приділив участі студентів ХТІ в культурницьких акціях громади, зокрема в проведенні театральних вистав та музичних виступів їх драматичного гуртка і хору в Харкові, Богодухові, Сумах, Охтирці та інших містах.

Ці та інші сюжети спогадів, переконливо свідчать про масштабну участь студентів ХТІ в українському русі означених років.

Голенкова А.О
Науковий керівник: Мотенко Я.В
НТУ «ХП»

УКРАЇНСЬКЕ ПИТАННЯ ГЛОБАЛЬНОЇ КОНЦЕПЦІЇ ЯДЕРНОЇ БЕЗПЕКИ

Повномасштабна збройна російська агресія проти України протягом лютого – грудня 2022 р. поставила на порядок денний питання консолідації зусиль світової громадськості з метою протистояння загрозі ядерного тероризму. Перетворення території ядерних об'єктів Чорнобильської й Запорізької атомних електростанцій та дослідницької установки «Джерело нейтронів» у Харкові на зону бойових дій зумовило серйозну загрозу радіаційній безпеці у Східній і Центральній Європі. Однак, покладаючи

відповідальність за можливу ядерну катастрофу на країну-завойовника слід проаналізувати супутні чинники, які сприяли посиленню вразливості атомного сектору українського енергетичного комплексу під час війни.

Передусім, слід звернути увагу на асиметричний характер схваленого Генеральною Асамблеєю ООН «Договору про нерозповсюдження ядерної зброї» (ДНЯЗ) від 1 липня 1968 р. Формально дана міжнародна угода мала завадити державам, що не мали власної ядерної зброї станом на 1968 р. отримати її в майбутньому і сприяти мирному використанню атомної енергії. Проте, ДНЯЗ не запропонував ефективного правового механізму, що зміг би запобігти рецидивам агресивної зовнішньої політики країн-власників атомної зброї. Україна приєдналася до ДНЯЗ 16 листопада 1994 р. і продемонструвала світовій спільноті свої доброзичливі наміри підписавши 5 грудня 1994 р. Будапештський меморандум. В обмін на гарантії безпеки від країн-постійних членів Ради Безпеки ООН Україна відмовилася від власного атомного арсеналу. Слід відзначити, що на той час в Україні було зосереджено 15% світового потенціалу ядерної зброї, зокрема на її території було розташовано 176 міжконтинентальних балістичних ракет (загалом 1240 боєголовок) і 44 стратегічних бомбардувальники здатних нести крилаті ракети з ядерними боєголовками.

Події російсько-української війни 2014-2023 рр. наочно довели утопічність пацифістського пафосу зовнішньополітичних зусиль України у першій половині 1990-х рр. Натомість на сучасному етапі для української політичної, наукової та бізнес-еліти є актуальним формування реально дієвої концепції національної ядерної безпеки, забезпеченої як міжнародною підтримкою, так і можливостями власного військово-промислового комплексу.